

MARZEC 2024

ZMIANY W PRAWIE I PODATKACH / AKTUALNOŚCI

Ministerstwo Klimatu i Środowiska zapowiada zmiany w ustawie o systemie kaucyjnym

Podczas konferencji „System kaucyjny – postulowane zmiany”, która odbyła się 7 marca 2024 r. Wiceminister Klimatu i Środowiska Anita Sowińska zapowiedziała wprowadzenie zmian do ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw, zwanej ustawą o systemie kaucyjnym.

Część propozycji przedstawionych podczas konferencji wychodzi naprzeciw postulatom zgłaszanym przez przedsiębiorców. Zostały one opracowane przez resort w porozumieniu z przedstawicielami producentów napojów, opakowań, butelkomatów, jak również przedstawicielami branż recyklingu oraz reprezentującą handel detaliczny, a także stroną samorządową i społeczną.

Zmiany proponowane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska mają dotyczyć:

- ✓ **zwolnienia kaucji na opakowania jednorazowego i wielokrotnego użytku z podatku VAT.** Postulat ten był wielokrotnie zgłaszany przed przedsiębiorców na etapie prac legislacyjnych nad projektem ustawy o systemie kaucyjnym. W przypadku objęcia kaucji na opakowania podatkiem VAT, konsumenci oprócz kaucji zapłaciliby dodatkowy podatek w wysokości 23 %;
- ✓ **pobierania kaucji na opakowania na kilku etapach - w całym łańcuchu sprzedaży.** W świetle obowiązujących regulacji kaucja ma być pobierana raz, przykładowo w punkcie sprzedaży detalicznej, który sprzedaje napój konsumentowi. Po zmianie proponowanej przez Ministerstwo kaucję ma pobierać m.in. producent napoju sprzedający towar hurtownikowi, kolejno hurtownik od sklepu, do którego dostarcza towar, natomiast na końcu łańcucha sprzedaży kaucja ma być pobierana od kupującego napój i później zwracana mu przy odbiorze butelki czy puszki. Przyjęcie ww. rozwiązania oznacza włączenie w proces pobierania opłaty restauracji i kawiarni;
- ✓ **wysokości kaucji pobieranej m.in. od butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.** Kaucja za butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3 litrów i puszki metalowe o pojemności do 1 litra ma wynieść 50 groszy, a za butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 litra 1 zł. 25 marca na stronie Rządowego Centrum Legislacji opublikowano projekt rozporządzenia uwzględniający ww. rozwiązania;

- / **obowiązku przyjmowania szklanych opakowań wielokrotnego użytku przez małe sklepy, które sprzedają takie napoje.** Aktualnie obowiązujące przepisy ustawy o systemie kaucyjnym zakładają, że puste butelki będą odbierały wyłącznie duże sklepy o powierzchni powyżej 200 m². Mniejsze punkty sprzedaży detalicznej miały przystępować do systemu kaucyjnego na zasadach dobrowolności;
- / **przesunięcia o rok obowiązku zbiórki opakowań po mleku i produktach mlecznych** – ma on obowiązywać od początku 2026 r.;
- / **przyjęcia wspólnego symbolu opakowania zwrotnego umieszczanego na butelce czy puszcze oraz kodu kreskowego.**

System kaucyjny zostanie wprowadzony w Polsce 1 stycznia 2025 r. Ma on zwiększyć poziom selektywnego zbierania odpadów i pozytywnie wpłynąć na środowisko. Z uwagi na długi okres prac nad przepisami, na dostosowanie się do nowych regulacji pozostało niewiele czasu. Mimo postulatów zgłaszanych przez przedstawicieli branż, Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie zdecydowało się na przesunięcie terminu wprowadzenia systemu kaucyjnego (z wyjątkiem obowiązku zbiórki opakowań po mleku i produktach mlecznych). Wątpliwości budzą również kwestie związane z powołaniem operatorów systemu kaucyjnego, czy objęcia systemem szklanych butelek wielokrotnego użytku, gdyż mogą one negatywnie wpłynąć na funkcjonujący już system zwrotu butelek.

Od 1 kwietnia zmienia się stawka podatku VAT na podstawowe produkty spożywcze

W świetle komunikatu Ministerstwa Finansów po 31 marca 2024 r. przestanie obowiązywać przejściowe obniżenie stawki VAT-u na podstawowe produkty spożywcze. Oznacza to, że od 1 kwietnia 2024 r. stawka podatku VAT wróci do poziomu 5 %. Decyzja Ministerstwa Finansów została wprowadzona na podstawie odczytu inflacji za styczeń 2022 roku.

Stawką 5 % VAT-u oprócz warzyw, owoców, produktów zbożowych, od 1 kwietnia 2024 r. będą objęte m.in. produkty sklasyfikowane pod kodem CN ex 2202, tj.: wody, włącznie z wodami mineralnymi i wodami gazowanymi, zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, lub wody aromatyzowane i pozostałe napoje bezalkoholowe, z wyłączeniem soków owocowych, z orzechów i warzywnych, objętych pozycją CN 2009 - wyłącznie produkty:

- / jogurty, maślanki, kefiry, mleko nieobjęte działem CN 04 - z wyłączeniem produktów zawierających kawę oraz jej ekstrakty, esencje lub koncentraty,
- / napoje bezalkoholowe, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego,
- / preparaty do początkowego żywienia niemowląt, w tym mleko początkowe, preparaty do dalszego żywienia niemowląt, w tym mleko następne, mleko i mleko modyfikowane dla dzieci, o których mowa w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- / niezawierające produktów objętych pozycjami od CN 0401 do CN 0404 lub tłuszczu uzyskanego z produktów objętych pozycjami od CN 0401 do CN 0404:
 - napoje na bazie soi o zawartości białka 2,8% masy lub większej (CN 2202 99 11),
 - napoje na bazie soi o zawartości białka mniejszej niż 2,8% masy; napoje na bazie orzechów objętych działem CN 08, zbóż objętych działem CN 10 lub nasion objętych działem CN 12 (CN 2202 99 15).

Ekonomiści prognozują, że wskutek podwyższenia stawki podatku VAT wzrośnie dynamika cen w stosunku do tych kategorii produktów.

INTERPRETACJE / ORZECZENIA

Zwrot odliczonego podatku a przedawnienie nadpłaty

W interpretacji indywidualnej z dnia 29 lutego 2024 r. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej stwierdził, że osoby, które otrzymały zwrot nadmiernie opłaconych składek zdrowotnych lub których nadpłata została zaliczona na poczet bieżących zobowiązań, muszą doliczyć do podatku kwoty uprzednio odliczone.

Z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej wystąpił mężczyzna, który prowadzi działalność gospodarczą i opłaca podatek dochodowy od osób fizycznych w formie zryczałtowanego podatku w formie karty podatkowej. Od 25 kwietnia 2014 r. mężczyzna dodatkowo posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

W trakcie trwania kontroli w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) w 2023 roku Wnioskodawca dowiedział się, że od momentu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności nie powinien płacić składek zdrowotnych. W związku z powyższym, mężczyzna zwrócił się do ZUS z prośbą o sporządzenie korekt dokumentów rozliczeniowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował, że część nadpłaty uległa przedawnieniu, a reszta została zaliczona na poczet bieżących zobowiązań.

Wnioskodawca skierował pytanie do Krajowej Informacji Skarbowej, czy w sytuacji przedawnienia części nadpłaty, której nie otrzymał, ale która została wykorzystana do regulowania bieżących składek, powinien zwrócić odliczony podatek z karty podatkowej. Wnioskodawca uznał, że nie powinien być zobligowany do zwrotu sumy podatku.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał, że przedstawione stanowisko przez mężczyznę było nieprawidłowe. Organ podatkowy wyjaśnił, że podatnik obniżający podatek dochodowy o zapłacone składki na ubezpieczenie zdrowotne musi dokonać tego zgodnie z określonymi zasadami. Składka zdrowotna może być odliczona od podatku tylko wtedy, gdy nie została już wcześniej odliczona od podatku dochodowego.

Z powyższego wynika, że wszelkie kwoty składek zdrowotnych zwrócone podatnikowi, czy to bezpośrednio, czy poprzez kompensatę, musiały być uwzględnione w jego zeznaniu podatkowym.

Podstawa prawna: Pismo z dnia 29.02.2024 r., wydane przez: Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, 0115-KDIT1.4011.1.2024.1.AS, PIT od nienależnie zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Koszty transportu należy ujmować jako koszty uzyskania przychodów w dacie poniesienia

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wydał interpretację indywidualną, w której potwierdził prawidłowość stanowiska zgodnie, z którym koszty transportu należy ujmować jako koszty uzyskania przychodów w dacie poniesienia.

Wnioskodawcą była spółka, która w ramach prowadzonej działalności gospodarczej ponosi m.in. koszty transportu zakupionych materiałów wykorzystywanych do wytwarzania sprzedawanych produktów oraz koszty transportu towarów.

Koszty transportu obejmują różnorodne materiały i towary, które mogą różnić się pod wieloma względami, takimi jak ilość, waga, objętość, oraz mogą być wykorzystywane do różnych celów i w różnych momentach. Spółka nie jest w stanie precyzyjnie określić, jaka część kosztów transportu odnosi się do konkretnego materiału lub towaru, ze względu na ich zróżnicowanie. Ze względu na charakter tych kosztów, nie można ich bezpośrednio przypisać do konkretnych przychodów podatkowych bez użycia klucza alokacji opartego na określonych założeniach.

Spółka argumentuje, że koszty transportu są związane pośrednio z przychodami i mogą być potrącone w momencie ich poniesienia. Jednakże, aby potwierdzić swoje stanowisko, zwróciła się do organu podatkowego z pytaniem, czy jej interpretacja jest zgodna z prawem.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał zaprezentowane przez Wnioskodawcę stanowisko za prawidłowe i potwierdził, że koszty transportu należy ujmować jako koszty uzyskania przychodów w dacie poniesienia.

Podstawa prawna: Pismo z dnia 16.02.2024 r., wydane przez: Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, 0111-KDIB1-2.4010.656.2023.2.END.

Wydatki związane z samochodem można uwzględnić w kosztach, nawet jeśli właściciel nie posiada prawa jazdy

Skarbowka potwierdza, że samochód można rozliczyć w firmowych kosztach także wtedy, gdy jest on używany do czasami do celów prywatnych, jak również w sytuacji, gdy przedsiębiorca nie ma uprawnień do jego prowadzenia.

Wnioskodawcą był mężczyzna prowadzący jednoosobową działalność doradcy podatkowego, który świadczy usługi na rzecz klientów rozlokowanych w różnych regionach Polski. W związku z powyższym konieczne jest dla niego regularne podróżowanie do klientów oraz do urzędów czy sądów, dlatego planuje zakup samochodu osobowego, który zostanie wprowadzony do ewidencji środków trwałych.

Przedsiębiorca wskazał, że samochód będzie wykorzystywany nie tylko w celach zawodowych, ale także prywatnych, np. na wakacje czy zakupy. Należy również zaznaczyć, że Wnioskodawca nie posiada prawa jazdy w związku z tym będzie musiał korzystać z pomocy innych osób.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wydatki związane z zakupem samochodu, będącego środkiem trwałym, mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów poprzez odpisy amortyzacyjne. Natomiast koszty eksploatacji pojazdu rozlicza się bezpośrednio. W przypadku korzystania z samochodu również w celach prywatnych, tylko 75% tych wydatków można ująć jako firmowe koszty.

Zdaniem Wnioskodawcy, pojazd będzie służył do generowania przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej. Dodatkowo, mężczyzna wskazał, że „przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie uzależniają możliwości zaliczenia wydatków związanych z nabyciem i użytkowaniem samochodu do kosztów uzyskania przychodów (w tym poprzez odpisy amortyzacyjne) od posiadania prawa jazdy przez podatnika”.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej potwierdził, że można rozliczać amortyzację samochodu "niezależnie od tego, czy jest on wykorzystywany wyłącznie w celach związanych z działalnością gospodarczą, czy też częściowo do celów prywatnych".

Dyrektor KIS potwierdził również, że można zaliczyć 75% wydatków na eksploatację samochodu (paliwo, przeglądy, naprawy, myjnię, wymianę opon, zakup części), przy założeniu, że udział w pojeździe wynosi w tym konkretnym przypadku 95 proc.

Podstawa prawna: Pismo z dnia 08.03.2024 r., wydane przez: Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, 0113-KDIPT2-1.4011.19.2024.4.MAP, <http://sip.mf.gov.pl>

Mimo zrujnowanego domu, zwolnienie z PCC na pierwsze mieszkanie nie będzie miało zastosowania

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z dnia 13 marca 2024 r. stwierdził, że jeżeli organ nadzoru budowlanego nie zabronił użytkowania domu jednorodzinnego ani nie zobowiązał do jego rozbiórki, to nadal jest on uznawany za budynek przeznaczony do celów mieszkalnych. Z tego też względu posiadanie takiego budynku wyklucza możliwość skorzystania ze zwolnienia z podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC), które przewidziane jest dla zakupu pierwszego lokum.

Sytuacja dotyczyła podatnika, który otrzymał w darowiźnie grunt z domem jednorodzinnym. Wyjaśnił on, że budynek ten nie posiada kanalizacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami nie może być użytkowany. Dodatkowo brakuje w nim ogrzewania, podstawowej infrastruktury sanitarnej, okna są uszkodzone, dach przecieka, a stropy są zniszczone.

Mimo tych usterek, podatnik twierdził, że budynek nadaje się tylko do rozbiórki. Jednakże nie posiadał on decyzji organu budowlanego nakazującej rozbiórkę ani decyzji zabraniającej użytkowania tego budynku.

W związku z tym podatnik sądził, że w momencie zakupu nowego mieszkania, w którym chciałby zamieszkać, będzie mógł skorzystać ze zwolnienia z PCC na podstawie art. 9 pkt 17 ustawy o PCC, które przewidziane jest dla pierwszego lokum.

Zwolnienie to przysługuje na pierwsze lokum. Może z niego skorzystać kupujący, któremu w dniu sprzedaży i przed tym dniem nie przysługiwało prawo własności budynku mieszkalnego jednorodzinnego ani spółdzielcze własnościowe prawo do

mieszkania alb domu jednorodzinnego, ani udział w tych prawa (chyba, że nie przekracza on lub nie przekraczał 50% i został nabyty w drodze dziedziczenia).

Jednakże dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał, że podatnik nie będzie uprawniony do tego zwolnienia, ponieważ już posiada dom, który otrzymał w darowiźnie.

Dyrektor KIS odwołał się do art. 3 pkt 2a prawa budowlanego i ustalił, że nieruchomości nie jest uznawana za budynek mieszkalny jednorodzinny, jeśli nie spełnia ona warunków związanych z użytkowaniem w celach mieszkaniowych, mianowicie:

- / brakuje pozwolenia na użytkowanie lub nie zostało złożone zawiadomienie o zakończeniu budowy, albo
- / organ nadzoru budowlanego wydał zakaz użytkowania do czasu usunięcia usterek technicznych lub wydał decyzję nakazującą rozbiórkę budynku.

Zgodnie z tą interpretacją, nieruchomości takie nie mogą być użytkowane i w konsekwencji nie spełniają celów mieszkaniowych - wyjaśnił dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej.

Podstawa prawna: Pismo z dnia 13.03.2024 r., wydane przez: Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, 0111-KDIB2-3.4014.12.2024.3.AD, <http://sip.mf.gov.pl>.

WYROKI SĄDOWE

Wyrok NSA w sprawie odpisów amortyzacyjnych przy dochodzie zwolnionym z podatku

Z Wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 marca 2024 r., sygn. akt II FSK 746/21, wynika, że zanim spółka zarabiająca na wspieraniu cudzych inwestycji i przeznaczająca dochód z tego tytułu na zakup środków trwałych ujmie odpisy amortyzacyjne od nich w kosztach uzyskania przychodu, powinna najpierw rozstrzygnąć, z jakiego dochodu te środki trwale zostaną kupione lub wytworzone.

Sprawa dotyczyła spółki należącej do Skarbu Państwa, która zarządza dwiema specjalnymi strefami ekonomicznymi.

Zauważenia wymaga, że artykuł 17 ust. 1 pkt. 59 ustawy o CIT zwalnia z podatku dochody zarządzającego, o których mowa w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji, wydatkowane w roku podatkowym lub w roku po nim następującym na cele wymienione w art. 7 ust. 1 tej ustawy.

Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 7 ust. 1 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji „Zarządzający obszarem wspiera rozwój nowych inwestycji na danym obszarze, biorąc pod uwagę potrzeby rozwojowe regionu i cele gospodarcze określone w dokumentach strategicznych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju”.

Działalność Spółki polega m.in. na udostępnianiu inwestorom składników mienia oraz wnoszeniu budowli i innych urządzeń infrastruktury koniecznych do realizacji inwestycji. Spółka generuje przychody poprzez świadczenie usług dla inwestorów w postaci doradztwa, pośrednictwa w kontaktach biznesowych i naukowych, promocji oraz szkoleń. Niemniej jednak, spółka również ponosi koszty związane ze wspieraniem inwestycji, w tym zakupem aktywów trwałych. Po wprowadzeniu ich do użytku, spółka stosuje odpisy amortyzacyjne.

W związku z powyższym Spółka chciała się upewnić, że jej dochody, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji, wydatkowane w roku podatkowym lub w roku następnym na wytworzenie lub nabycie środków trwałych, będą wolne od podatku dochodowego od osób prawnych, gdyż są bezpośrednio związane ze wspieraniem rozwoju nowych inwestycji. Dodatkowo, Spółka chciała się upewnić, że jako podmiot zarządzający strefami, będzie mogła zaliczać do podatkowych kosztów odpisy amortyzacyjne od wytworzonych lub nabytych środków trwałych, jeżeli ich nabycie lub wytworzenie będzie sfinansowane dochodami (równowartością dochodów) wolnymi od podatku na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 59 ustawy o CIT.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał stanowisko Spółki za nieprawidłowe i wskazał, że jeśli spółka nie płaci podatku od dochodów przeznaczonych na nabycie i produkcję aktywów trwałych, to nie może ponownie skorzystać, poprzez zaliczenie odpisów amortyzacyjnych, do kosztów uzyskania przychodu.

Sąd Administracyjny w Warszawie (w sprawie o sygn. akt III SA/Wa 437/20) podzielił tę opinię, uznając, że nie można dwukrotnie uwzględnić tych samych wydatków przy obliczaniu podstawy opodatkowania. Zdaniem WSA w Warszawie, byłoby to sprzeczne z konstrukcją podatku CIT i fundamentalnymi zasadami regulującymi kwestie przychodu, kosztu i dochodu.

Naczelny Sąd Administracyjny uchylił orzeczenie sądu I instancji, stwierdzając, że Dyrektor KIS nie dostrzegł dwóch odrębnych problemów zakreślonych we wniosku o interpretację, przez co udzielił jednej niekompletnej odpowiedzi na oba pytania łącznie.

Jak wskazał NSA, Spółce chodziło przede wszystkim o to, czy zakreślone we wniosku wydatki mieszczą się w katalogu z art. 7 ust. 1 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji, także w kontekście art. 17 ust. 1b ustawy o CIT. Natomiast od rozstrzygnięcia powyższego pytania zależała, zdaniem SN, odpowiedź na drugie pytanie.

Podstawa prawna: Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 marca 2024 r., II FSK 746/21.

WSA o dowodach dotyczących wywozu towarów

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z 22 lutego 2024 r., sygn. akt I SA/GI 1182/23 orzekł o dowodach potwierdzających wywóz towarów poza terytorium Unii Europejskiej.

Zgodnie z interpretacją sądu, taki wywóz może być różnorodnie udokumentowany, również za pomocą międzynarodowego listu przewozowego (CMR), oświadczenia kontrahenta oraz oświadczenia przewoźnika odpowiedzialnego za transport towarów. Podstawą do wydania orzeczenia był zapis art. 41 ust. 6a ustawy o VAT, w którym znalazło się sformułowanie „w szczególności”. Taki zwrot wskazuje, że katalog dokumentów potwierdzających uznawany jest za otwarty. Sąd podkreślił, że dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej również potwierdził to stanowisko w zaskarżonej interpretacji.

Sprawa rozpatrywana przez gliwicki sąd dotyczyła trudności z uzyskaniem dokumentu IE 599, potwierdzającego wywóz towarów poza UE, przed upływem terminu złożenia deklaracji podatkowej. Spółka twierdziła, że mimo braku tego konkretnego dokumentu, dysponuje innymi dowodami wywozu towaru, takimi jak międzynarodowy list przewozowy czy oświadczenia kontrahenta i przewoźnika. Jednak fiskus zakwestionował wskazane przez spółkę dokumenty twierdząc, że tylko dokumenty o charakterze urzędowym, jak elektroniczny komunikat IE 599 lub zgłoszenie wywozowe zatwierdzone przez właściwy urząd celny, mogą potwierdzić wywóz towarów.

Decyzja sądu w tej sprawie wyraźnie pokazuje potrzebę przejrzystych i klarownych wytycznych co do dokumentacji wymaganej w celach podatkowych, zapewniając zarówno bezpieczeństwo dla podatników, jak i egzekucję prawidłowych procedur podatkowych.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1570 z późn. zm.)

Wyrok WSA w Gliwicach z 22.02.2024 r. I SA/GI 1182/23, LEX nr 3690561

TSUE podjął decyzję, że odzyskanie nadpłaconego VAT na podstawie paragonu będzie utrudnione

Przedsiębiorcy mają możliwość korygowania deklaracji VAT w celu odzyskania nadpłaconego podatku w przypadku sprzedaży towarów lub świadczenia usług na rzecz konsumentów. Jednakże, zgodnie z niedawnym orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości UE polskiej sprawie, organ podatkowy ma prawo odmówić zwrotu podatku, powołując się na zarzut bezpodstawnego wzbogacenia.

Wyrok unijnego sądu jest wiążący we wszystkich 27 państwach członkowskich UE, ponieważ przepisy dotyczące VAT są ujednolicone.

Sprawa ta dotyczy sytuacji, w której organ podatkowy najpierw nakładał na przedsiębiorców prowadzących obiekty rekreacyjne i sportowe wyższą stawkę VAT (23%), a następnie, po serii niekorzystnych wyroków sądowych, stwierdził, że właściwa była niższa stawka (8% - interpretacja ogólna z 2 grudnia 2014 r. (nr PT1/033/32/354/LJU/14)).

W rezultacie, przedsiębiorcy zaczęli składać wnioski o zwrot nadpłaconego podatku do urzędów skarbowych, lecz organ podatkowy odmawiał im zwrotu. Argumentował, że nadpłata podatku powinna być zwrócona konsumentom, a nie przedsiębiorcom, ponieważ to oni ostatecznie ponoszą koszt wyższego podatku w cenie zakupionego towaru lub usługi. W przypadku gdy sprzedaż została potwierdzona jedynie paragonem fiskalnym, a nie ma możliwości odnalezienia kupującego w celu zwrotu nadpłaconego podatku, przekazanie tej nadwyżki sprzedającemu mogłoby oznaczać bezpodstawne wzbogacenie się.

Sądy administracyjne niejednolicie rozstrzygały tę kwestię, co doprowadziło do skierowania pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości UE przez jeden ze składów orzekających NSA.

Trybunał Sprawiedliwości UE w swoim wyroku potwierdził, że korekta sprzedaży paragonowej w zasadzie jest możliwa. Jednakże, zauważył, że kwestia ta nie została uregulowana w unijnej dyrektywie 2006/112, więc poszczególne kraje członkowskie, w tym Polska, powinny ją uwzględnić we własnych przepisach, z poszanowaniem zasad skuteczności i równoważności. Trybunał podkreślił również, że uniemożliwienie korekty należnego VAT w sytuacji, gdy transakcja nie została udokumentowana fakturą, lecz paragonem, naruszałoby zasady skuteczności, równego traktowania i neutralności podatkowej.

Jednocześnie Trybunał zaznaczył, że organ podatkowy ma prawo odmówić zwrotu, jeśli nadpłata została już w całości zneutralizowana, a urząd skarbowy może powoływać się na zarzut bezpodstawnego wzbogacenia podatnika. Ostateczna ocena istnienia i stopnia bezpodstawnego wzbogacenia podlega sądowi krajowemu, który analizuje wszystkie dostępne dowody oraz dokonuje oceny ekonomicznej uwzględniającej wszystkie istotne okoliczności.

Podstawa prawna: Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 21 marca 2024 r. (sygn. C-606/22)

Sąd Najwyższy: członek zarządu spółki z o.o. a odpowiedzialność za zaległości składkowe

Po opuszczeniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, członek zarządu nie ponosi osobistej odpowiedzialności za zaległości w opłatach składkowych, pod warunkiem udowodnienia w postępowaniu, że w czasie pełnienia swojej funkcji nie było podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcia postępowania zapobiegającego upadłości. Kwestię tę potwierdziła Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego.

Sprawa dotyczyła prezesa spółki z o.o., który złożył skargę przeciwko ZUS Oddziałowi w Gorzowie Wielkopolskim za obciążenie go odpowiedzialnością za nieopłacenie w terminie składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Zaległości były znaczne, ponieważ obejmowały okres ponad 12 miesięcy. W związku z tym Spółka poprosiła ZUS o odroczenie płatności, lecz bez rezultatu.

ZUS powołał się na ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych, która przewiduje, że członkowie zarządu spółki odpowiadają za zaległości wobec ZUS całym swoim majątkiem.

Jednakże z uwagi na fakt, że nie została stwierdzona niewypłacalność spółki, Prezes odwołał się od decyzji ZUS do sądu, powołując się na przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które zwalniają członków zarządu z odpowiedzialności za zobowiązania finansowe spółki w przypadku niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Sąd pierwszej instancji przyznał rację Prezesowi spółki, który został obciążony odpowiedzialnością za zaległości składkowe spółki do momentu ogłoszenia upadłości. Sąd ten stwierdził, że istniały podstawy do wyłączenia odpowiedzialności członka zarządu za te długi, a samą płatność składek zaniedbywała księgowa.

Od tego wyroku ZUS złożył apelację. Sąd Apelacyjny w Poznaniu podniósł wątpliwość, czy w sytuacji, gdy brak jest podstaw do złożenia wniosku o upadłość, lecz mimo to powstają zaległości składkowe, zastosowanie znajdzie art. 116 par. 1 pkt 1b ustawy Ordynacja podatkowa, zwalniający członków zarządu z odpowiedzialności za zobowiązania finansowe spółki z powodu braku zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Sąd Najwyższy zdecydował odmówić podjęcia uchwały, ponieważ zagadnienie prawne nie spełniało wymogów abstrakcyjności i nie odnosiło się bezpośrednio do analizowanego stanu faktycznego.

Sędzia sprawozdawca wskazał, że pytanie prawne musi mieć charakter abstrakcyjny i służyć rozstrzygnięciu sprawy. Ponadto nie stwierdzono rozbieżności w interpretacji art. 116 Ordynacji podatkowej w odniesieniu do składek. Uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z 2009 roku jest nadal trafna, zakładając, że członek zarządu spółki nie ponosi odpowiedzialności za zaległości składkowe, jeśli nie złożył wniosku o upadłość z uzasadnionych przyczyn.

Podstawa prawna: *Postanowienie Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 13 marca 2024 r., sygnatura akt III UZP 7/23.*

Niniejszy newsletter został przygotowany przez doradców AXELO Prawo i Podatki / AXELO Ostrowski Domagalski i Wspólnicy sp. k. wyłącznie w celach ogólnoinformacyjnych i nie stanowi porady w rozumieniu polskich przepisów. Nie powinni Państwo opierać swoich działań/decyzji na treści informacji zawartych w tej prezentacji bez uprzedniego uzyskania profesjonalnej porady.